

Fegyverzettechnikai biztosítás az ezred támadóharcában

Soós László alezredes

Az ezred fegyverzettechnikai biztosítása magába foglalja a fegyverzet összes fajtája igénybevételének, technikai kiszolgálásának, tárolásának, megóvásának, javításának, hátraszállításának (vontatásának) megszervezését és végrehajtását.

1. A támadóharc fegyverzettechnikai biztosítás feladatai

A támadás előkészítésének időszakában az ezred fegyverzeti főnök rendszabályokat fogantatosít (együtműködik az ezred technikai helyettessel) a fegyverzeti technika és felszerelések készenlétének biztosítására.

Ebben az időszakban végre kell hajtani valamennyi fegyverzeti technika és felszerelés alapos ellenőrzését, technikai kiszolgálását (1. sz., vagy 2. sz. ATE, I. sz. vagy II. sz. TESZ) és javítását.

Függetlenül a harcüksültségi feladatok keretében végrehajtott technikai műveletektől – a fegyverzeti technikán az előrevonás és a szétbontakozás után – a várakozási és összpontosítási körletekben végre kell hajtani a tűz- (működő) készzé tétel műveleteit.

Ezek időszükséglete a fegyverzeti technika típusából, illetve a technikai kiszolgálás igényétől függően (az ATE végrehajtásának elrendelésétől számítva) 0,5–8 óra. Az elrendeléstől, megkezdéstől számítva 8 óra leforgása alatt az ezred valamennyi fegyverzete tűz- (működő) kész állapotba hozható. Erre azonban a személyi állománynak időt kell biztosítani.

A fegyverzet tűz- (működő) készsége elérése nélkül nem lehet a támadóharcba való készenlétet jelenteni, illetve tervezni. A tűzkészség elérésének lehetőségeit fő fegyverzet fajtánkénti bontásban az 1. sz. ábra mutatja.

Elegendő idő esetén a személyi állománynak a fegyverzet meghibásodásával, sérülésével és megóvásával kapcsolatos teendőkről foglalkozásokat cél szerű tartani.

A fegyverzettechnikai biztosítás terjedelmét harcban, a várható veszteség nagymértékben befolyásolja. A gyakorlatok tapasztalatai és az irodalom alapján az 1. sz. táblázat szerinti veszteségek várhatók.

A fegyverzettechnikai biztosítás fő feladatait az ezred támadóharcában a következők képezik:

- a sérült és meghibásodott fegyverzet összegyűjtése (kivontatása) a harcmezőről;
- javítás a közeli fedezékben, a sérült technikai gyűjtőhelyen (STGYH) vagy a fegyverzeti javítóműhely telepítési körletében;
- a sérült, meghibásodott fegyverzet – az ezred által nem javítható – előkészítése további hátraszállításra;
- a megjavított fegyverek visszajuttatása a rendeltetési helyükre (a harcoló alegységekhez).

A fegyverzeti technika figyelését a harcmezőn a technikai figyelőpontok végzik. Az első lépcső zászlóaljknál, harckocsi századoknál, tüzeosztályoknál, sorozatvető osztályoknál (ütegeknél) technikai figyelőpontokat létesítenek. A technikai figyelőpontok a részükre kijelölt vontatókon, páncélozott harcjárműveken helyezkednek el.

A javítási feladatok végrehajtására az ezred fegyverzeti javítóműhely állományából, a sérült, vagy meghibásodott fegyverzeti technikához (technikai eszközökhöz), fegyverzet technikai biztosító csoportot (FVTBCS) kell kiküldeni, amely közvetlenül az első lépcső zászlóalj mögött helyezkedik el. A fegyverzet technikai biztosító csoport szorosan együttműködik a gépjármű javító és vontató csoporttal.

Amennyiben a javítás a helyszínen (fedett helyen, vagy fedezékben) nem lehetséges, úgy a sérült fegyverzeti technikát elő kell készíteni hátraszállítás-hoz, melyet a vontató (hátraszállító)-csoport hátraszállít az ezred sérült technikai gyűjtőhelyekre.

1. táblázat

Megnevezés	Összes veszteség %	Ebből	
		kisjavítás	közép- javítás
Pi., gpi., gsz., gp., RPG-7	10—15	20	10
PSZH, hk., gp.	14—18	25	15
Av., táb. lg.	20—25	28	20
Pct. lg.	21—26	30	19
Opt. és infra műsz.	25—30	35	21
Lé. lg. lérak. fe.	25—30	35	21

Megjegyzés:

- a táblázatban feltüntetett adatok, napi közepes veszteség irányzamai;
- a javítóerők és eszközök napi 20%-os veszteségével számolunk;
- a javító kapacitás számvetéséhez napi 10 mó-val számolunk.

Az ezred sérült technikai gyűjtőhely rendszerint az ezred első lépcső mögött 5 km távolságra települ.

Az ezred erőivel és eszközeivel nem javítható fegyvereket a hadosztály fegyverzeti főnököknek kell jelenteni.

A javítás előtt – a fegyverzeti technikát és felszerelést – sugárellelőrzésnek kell alávetni és ha szükséges mentesíteni kell.

Támadóharc alatt a fegyverzettechnikai biztosítás folyamatosságát a javítóerők és eszközök időben történő áttelepítésével és megszakítás nélküli ellátással érhetjük el (javítási alapot képező sérült fegyverzettechnikai eszközökkel és javítóanyaggal).

A fegyverzettechnikai biztosító csoport a támadás alatt közvetlenül az első lépcső zászlóaljak harcrendje mögött mozog előre (települ át), állandóan készen a sérült fegyverek helyszínén történő javítására, a harcmezőről történő kiszállítására.

Az ezred fegyverzeti javítóműhely ugrásokkal települ át, esetenként részlegesen, vagy teljes állománnyal települ. Települése esetén legfeljebb 4–6 órát dolgozik egyhelyben. A műhely egyhelyen való településének időtartama a támadás során – a mélységben csökkenhet, vagy növekedhet –, a javítási alap nagyságától és a támadás ütemétől függ.

Az ezred fegyverzeti javítóműhely teljes állományának, vagy állománya zömének ki kell érnie az ezred gyülekezési körletébe, illetve a hadosztály napi feladatainak terepszakaszára, a fegyverzet további tevékenységéhez való felkészítése érdekében.

A támadóharc fegyverzettechnikai biztosítás rendjét a 2. sz. ábra szemlélteti.

2. A fegyverzettechnikai biztosítás megszervezése az ezred támadóharcában

A fegyverzettechnikai biztosítás megszervezése magába foglalja a fegyverzettechnikai kiszolgálás és javítás tervezését, végrehajtását.

A fegyverzettechnikai kiszolgálás megtervezése magába foglalja:

– a fegyverzeti technika harc (menet) alatti igénybevételi körülményeinek tanulmányozását;

– a várható lövés, kilométer és üzemóra mennyiség felhasználás meghatározását;

– az előzőek alapján a technikai kiszolgálások terjedelmének sorrendjének, helyének és idejének megállapítását;

– az alegységek ellátását TASZT felszereléssel, kenő és karbantartó anyagokkal;

– az alegységek fegyverzeti szakállománya felkészülését;

– az alegységek személyi állományának fegyverzettechnikai felkészítését;

– az alegységek feladatainak megszabását a fegyverzettechnikai kiszolgálásokra és a végrehajtás ellenőrzésének megszervezését.

A fegyverzet javításának megtervezése magába foglalja:

- a várható javítási alap, azaz a várható fegyverzeti veszteség megállapítását, figyelembe véve az ellenség és a saját csapatok tevékenységének jellegét és az alkalmazható harci eszközöket;
- a veszteséggócok várható körleteinek, terepszakaszainak meghatározását;
- az ezred fegyverzeti javítóműhely feladatainak megszabását és az áttelepülés rendjének meghatározását;
- a fegyverzeti javítóműhely települési helyeinek és előrevonási útjainak kiválasztását;
- a sérült fegyverek mennyiségéről, helyéről és a sérülés jellegéről szóló információk beszerzését az alárendeltektől;
- a javítóanyagok és készletek megállapítását, a szükségletnek megfelelően;
- a fegyverzeti javítóműhely tömegpusztító fegyverek elleni védelmének, őrzésének és védelmének megszervezését.

A fegyverzettechnikai biztosítás megvalósítása az ezred támadóharcában a kezelők és az ezred fegyverzeti javítóműhely munkáján és tevékenységén keresztül valósul meg.

Az ezred fegyverzeti javítóműhely rendeltetésénél fogva végrehajtja:

- a sérült és meghibásodott fegyverzet javítását;
- a kijavított fegyverzet visszaadását a harcoló alegységeknek;
- az ezred által nem javítható fegyverek előkészítését további hátraszállításra;
- részt vesz a fegyverek gyűjtésében, illetve azok hátraszállításában;
- továbbá részt vesz a tömegpusztító fegyverekkel mért csapások felszámolásában.

Az ezred fegyverzeti javítóműhely a következő munkahelyeket (részobjektumokat) telepíti:

- átvételi pontot;
- vegyi- és sugár ellenőrző pontot;
- javításra váró fegyverek részére tárolási helyet, fegyver fajtánként;
- javítási munkahelyeket munkacsoportonként;
- a kijavított fegyverzet telephelyét, fegyver fajtánként;
- átadási pontot;
- a személyi állomány és a gépjárművek részére fedezékeket.

Az ezred fegyverzeti javítóműhely munkáját az ezred fegyverzeti főnök a fegyverzeti biztosításra vonatkozó elhatározása és a várható veszteség alapján szervezi és a javítóműhely parancsnokán keresztül valósítja meg.

A fegyverzet technika javításának megszervezése magába foglalja:

- a fegyverzet hibáinak feltárását, azok javítási fokát és terjedelmét;
- a hibás fegyverzet nyilvántartását és azok tartózkodási helyét;
- a javítás sorrendjének megállapítását;
- a javításba bevont erőknek és eszközöknek az elosztását;
- a hibás fegyverzet elszállítását a javítás helyére;
- a javítás minőségi és időben történő végrehajtását;
- a javítás minőségének és időben történő végrehajtásának ellenőrzését;

- a javítóműhely ellátását a szükséges hibátlan szerelési egységekkel (mechanizmusokkal), tartalék alkatrészekkel és javítóanyagokkal.

A javítás megszervezésének célszerű modelljét a 3. ábra szemlélteti.

A javításokat folyamatosan kell elvégezni. Elsősorban azokat a sérült, meghibásodott fegyvereket kell megjavítani - amelyek javításához kisebb munka és kevesebb idő szükséges - figyelembe véve az adott típus fontosságát a harc sikeres megvívása szempontjából.

A javítandó (helyreállítandó) fegyverzet mennyiségét és a javítások mérvét a technikai szemle eredményei adják.

A javítás igénylő fegyverzet azon részei, amelyeket megjavítani nem lehet - az ezred erőivel és eszközeivel - elő kell készíteni a hadosztálynak való átadásra.

A javítás sorrendjének megállapításakor figyelembe kell venni:

- a hibás fegyverzet mennyiségét, a szükséges javítások mérvét;
- az alegységek feladatát, helyét és szerepét (a parancsnok elhatározásából adódóan) az ezred tevékenységében;
- azon alegységek feltöltöttségének mérvét, ahová a fegyverek tartoznak.

Miután az ezred fegyverzeti főnök a javítások mennyiségével és a javítási sorrenddel kapcsolatosan elhatározásra jutott, megszabja a feladatot a fegyverzeti javítóműhely parancsnokának.

A fegyverzet javításának megszervezéséhez azonban szükség van az alábbi összefüggések ismeretére:

$$T = \frac{p}{m \cdot t}$$

ahol, T = a javítóműhely teljesítménye (db);

m = szerelők száma (fő);

t = a javításra rendelkezésre álló munkaidő (óra);

p = egy fegyver javításához szükséges idő (óra).

Az ezred fegyverzeti javítóműhely parancsnoka a kapott utasítás és az adatok birtokában megtervezi a hibás fegyverek javítását (2. táblázat).

A javítás megtervezése magában foglalja annak a lehetőségnek a felmérését, hogy a javítandó fegyvereket a részére meghatározott határidőre, a műhely erőivel és eszközeivel hogyan lehet végrehajtani. A fegyverzeti javítóműhely parancsnokának a tervezésnél figyelembe kell vennie:

- a hibás fegyverek mennyiségét, a szükséges javítás mérvét;
- a részére meghatározott javítási határidőket;
- a javítási normaidőket (3. táblázat).

(Az ezred javítókapacitás mérvét a 3. táblázat mutatja.)

A tervezési adatokból a műhely parancsnoka képes megállapítani, hogy milyen lehetőség van a fegyverzet javítására a megszabott határidőre. Alapvető tényező, a támadóharc előkészítésének időszakában a készenlét ideje, a támadóharc alatt pedig az ezred közelebbi, illetve további feladatának teljesítési ideje.

Abban az esetben, ha a javítást igénylő fegyvereket a megszabott határidőre a javítóműhely nem képes megjavítani, az ezred fegyverzeti főnök javaslatára az ezredparancsnok a műhely megerősítésére bevonhatja azoknak az alegységeknek a kezelő állományát, ahová a fegyver tartozik. (Ez különösen áll a tüzéralegységek kezelőinek bevonására, mivel alapvető tüzeszközük nélkül feladatukat nem képesek végrehajtani.)

Olyan alkalommal, amikor a körülmények a kezelői állomány bevonását nem teszik lehetővé, az ezred fegyverzeti főnök kéri a hadosztály fegyverzeti főnöktől a támogatást (megerősítést).

A támadóharc megvívásának időszakában az ezred fegyverzeti javítóműhely azt a fegyvert fogja kijavítani, amit a helyszínen (fedezékben, fedett helyen) lehetséges helyreállítani, tehát a támadóharc alatt előtérbe kerül a helyszíni javítás.

Ez akkor oldható meg jól, ha a harcot vezető ezredparancsnok a szükséges információkat a fegyverzeti főnök részére megadja.

Az ezred fegyverzeti főnök a kapott információk szerint fegyverzettechnikai biztosító csoportot, vagy javító csoportot fog a sérülések helyére kiküldeni a megfelelő javító erőkkel és eszközökkel. Ez általában egy fegyverzettechnikai biztosító csoportnál 4-6 fő szerelő + 1 fő techn. tts., 1 db jav. műh. gk. szerszám készlettel, javítóanyag készlettel.

A fegyverzet javító csoport 7-8 fő szerelő + 1 fő techn. tts. 1 db jav. műhely gk szerszám készlettel, javító anyagokkal és készlettel, 1 db terepjáró gépkocsiból - a sérült, meghibásodott fegyverek kiszállítására (kivontatására) a harcmezőről - tevődik össze.

Ezek az erők és eszközök azokat a fegyvereket fogják megjavítani, amelyek nem igényelnek bonyolult javítási technológiát - egy, másfél órán belül megjavíthatók.

A fegyverzettechnikai biztosító csoport javítókapacitása (napi 10 mó-val számolva) 40-60 mó, a fegyverzetjavító csoport javítókapacitása pedig 70-80 mó.

A kialakult konkrét helyzetnek megfelelően a hadosztály fegyverzeti főnök szintén küldhet ki fegyverzetjavító csoportot - ez lehet vegyes, vagy tipizált - vagy csoportokat a hadosztály főcsapása irányában tevékenykedő ezredek sávjában, vagy a nagyobb veszteséget szenvedett ezredekhez.

A támadás alatti javítás csak kész szerelési egységek, szerkezetek és alkatrészek cseréjével kerülhet végrehajtásra. Azokat a fegyvereket, amelyeknek javítása hosszabb időt vesz igénybe, javítása bonyolult, össze kell gyűjteni és a hadosztály fegyverzeti javítóhelynek át kell adni.

A leírtakból kitűnik, hogy az ezred támadóharcának fegyverzettechnikai biztosítása bonyolult feladat, egyedül az ezred fegyverzeti szolgálat szervezeten, maradék nélkül nem tudja megoldani, szorosan együtt kell működnie az ezredparancsnokkal, ezredtörzsfőnökkel, fegyvernemi és szolgálati főnökökkel.

(Mellékelt 1-3. ábrák és 2-3. táblázatok a folyóirat végén található.)